

APRILL 2009

## Osula koolis remonditud ruumid

Aastaid on räägitud Osula kooli vanas meiereimajas asuva poiste tööõpetuse klassi ületoomisest koolihoonesse. Aasta alguses alustatigi kooli sööklapoolses otsas ruumide ümberehitust poiste tööõpetuse klassi, söökla ja Osula külaseltsi jaoks.

Seal seisid paljud ruumid tühjalt, sest kasutamiseks tulnuks need ümberehitada.

Nüüd, kui remont on lõpetatud, on kool saanud nüüdisaegsed sööklaruumid, mis vastavad kõikidele toiduvalmistamisnõuetele. Ka söökla töötajail on töötamiseks paremad tingimused.

Poisid alustavad uues tööõpetuse klassis tegevust uuest õppeaastast.

Hea meel on ka selle üle, et lõpuks on Osula külaselts endale ruumid saanud. Need on avalikuks kasutuseks kõigile ning seal toimuvad regulaarselt nii noorte kui ka täiskasvanute ettevõtmised. Kevadkuuldel korraldab külaselts lahtiste uste päevad, kuhu on oodatud kõik Osula ümbruse elanikud.

Remont läks maksma 2,9 miljonit krooni, sellest külaseltsi ruumide remont 370 000 krooni.

**AARE HOLLO,**  
asevallavanem

## Hajaasustuse veeprogramm aitab jätkuvalt veemuresid lahendada

Maist saab jälle taotleda tagastamatut abi puhta vee kättesaadavuse parandamiseks hajaasustusega piirkondades.

Raha antakse:

- kaevude ja joogiveetorustike ehitusega seonduvateks kuludeks;

- kaevude ja joogiveetorustike ehitamiseks vajalike materjalide ja tarvikute; veepumpamis- ja -puhastusseadmete soetamiseks ning paigaldamiseks;

- joogiveetorustike teostumöödistamise; veekvaliteedi analüüside ning kaevude tamponeerimise kulude katteks.

Taotluse vorme saab valla, maavalitsuse ja EASi kodulehelt. Kui soovitakse parandada olemasoleva kaevu vee kvaliteeti või

hulka, tuleb koos avaldusega esitada ka vee kvaliteedi analüüs.

Torustike ja puurkaevu ehitamisel teise inimese maale tuleb sõlmida lihtkirjalik kokkulepe ja pärast seada notari juures servituudid. Riigile kuuluva maa puhul annab nõusoleku maavanem.

Kolmandik kuludest tuleb taotlejal endal maksta. Taotleja ja kaastaotleja(d) peavad olema Sõmerpalu valla registris ning neil ei tohi olla riiklike maksude võlgnevusi. Taotleja ehitised peavad olema arvel ehitiste registris.

Enne avalduse toomist palun helistada tel 506 3254.

**AARE HOLLO,**  
asevallavanem

## Osula külaselts kutsub heakorralgutele ja lastekaitsepäevale

Osula külaselts kutsub külarahvast 29. aprillil kell 17.30 heakorralgutele.

Kogunemine on Osula bussijaamas, kohapeal on saadaval nii prügikotid kui ka töökindad.

Heakorralgutele on oodatud kõik inimesed, sest kodukoha ilme puudutab meid kõiki. Teeme ühiselt Osula ümbruse korda!

7. juunil tuleb Osulas lastekaitsepäeva pidu. Selle

tähtsa päeva korraldamiseks on jõud koondanud kõik Sõmerpalu valla külaseltsid.

Päeva juhivad Tipp ja Täpp. Toimuvad mitmesugused tegevused ja mängud kõikidele vanuserühmadele. Loomulikult ei puudu ka pannkoogid ning üllatused!

Päev toimub Osula kooli läheduses. Jälgige reklaami!

**ENE KERGE,**  
Osula külaselts

## Osula kool pidas sünnipäeva

**HELJO SAAR**

Osula koolis on saanud traditsiooniks igal aastal aprillis pidada kooli sünnipäevapidu, kuhu on kutsutud ka kooli vilistlased, kes lõpetasid kooli viiskümmend ja kaksikümmend viis aastat tagasi – kooli kuld- ja hõbelend. Nii ka sel aastal, kui Osula kool sai 244aastaseks.

Peole olid tulnud pooled kuldlennu esindajad ning nende õpetajad Virve Mark (Skiller) ja Helgi Kuklase (Koppel), hilisem kooli kauaaegne direktor.

Helgi Kuklase tänas ürituse korraldajaid ja ütles: «Kui vankrit veab üks või teine või kolmas, siis liigub see sinika-vonka. Tähtis on, et kõik vankrit koos veaksid – kooli juhtkond, õpetajad, õpilased.»

Kohal olid ka hõbelennu vilistlased, nende esimene õpetaja Maimu Mürk ning hilisem klassijuhataja Eti-Marje Rannit.

Aktusel tervitas kooli direktor kõiki kohal tulnuid. Seejärel esinesid õpilased.

Kontsert lõpetati Ara Banderi loodud «Osula kooli hümni»ga. Seejärel võisid kõik istuda



Osula kooli vilistlased kooli sünnipäevapeol.

peolauda kooli sünnipäevakringlit maitsma.

Aastapäeva puhul ilmus ka koolileht Koolikaja, kus oli juttu kuldlennu tegevustest-toimetamistest viiskümmend aastat tagasi.

Hõbelennule oli tervituse kirjutanud nende klassijuhataja, kes meenutas «Tuhkatriinu» etendust suurepärase kostüümide, kena lavakujunduse ja pidulike ballitantsudega ning loomulikult tublide osatäitjatega.

Lehe viimasel küljel avaldas kooli direktor Anti Ossi kiitust õpilastele, kes on osalenud tulemuslikult aineolümpiaadidel ning on olnud tublid klassivälises töös ja spordis.

Suure huviga uudistas hõbelend oma kooliajal tehtud joonistusi, mis

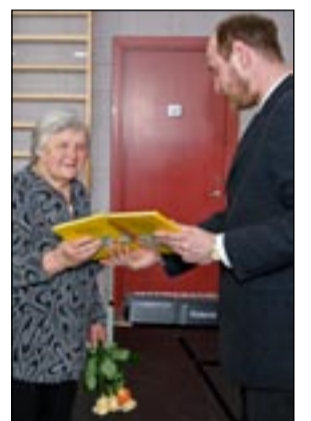


Osula kooli kuldend.

nende kunstiõpetaja lubas nüüd, kaksikümmend viis aastat hiljem koju viia. Ka kooli kroonikaalbumeid uuriti hoolega.

Kahju, et paljud Osulas elavad vilistlased ei tulnud kooli sünnipäevapeole.

Kodukool tänab ja tervitab veel kord kõiki, kes leidsid võimaluse oma kooliaega meenutama tulla.



Direktor Anti Ossi tänas endist direktorit Helgi Kuklast kodukoha aabitsaga.

## Muusikalaat kuulutas kevadet

**MAARIKA ROSENBERG**

Kevad algas meie vallas uudse ürituse – muusikalaadaga. 20. märtsil kogunesid Sõmerpalu klubisse muusikud ja lauljad, nii täiskasvanud kui ka lapsed, et valida valla kevadekuulutaja ja muusik.

Muusikalaadal sai kuulda rahvapillikollektiive, pillimehi, vokaalansamblit ja soliste. Esinejate seas oli enim rahvapillimuusikuid.

Vokaalansambleid esindas Sõmerpalu Palukad, kelle laulud ja humoorikas lähenemine vabalt valitud



Konna kosjad «Sõmerpalu palukate» lustlikus esituses.

laulule töid kaasa tormilise aplausi ning ühtlasi kevadekuulutaja tiitli vokaalansambli seas.

Solistidest said kevadekuulutajateks Vambola Saarme, Kuno Kerge, Mar-

leen Ojaots ja Merlin Ojaots.

Rahvamuusikutest üllatas muusikatoa täiskasvanute kandlekapell, mis astus üles esmakordselt. Valla muusiku tiitli sai Harri Lindmets, kes mängis lõõt-

sa ja kannelt. Lastest said valla muusikuks Triin Alter ja Hannaliis Luts. Žürii (Kati Soon, Kadri Lepason, Kaisa Kuslapuu ja Erja Arop) jagas ka hulganisti eriauhindu.

Muusikalaadal esitas meeoleolukaid vahepalu Erja Arop ja esines ka ansambel HAAG.

Aitäh osalejatele! Loodan, et muusikalaadast saab meie valla traditsiooniline üritus. Korraldajad tänavad heade mõtete eest kõiki, kes ürituse kordaminekule kaasa aitasid. Ootame uusi ideid ka teiste valla ürituste värskendamiseks!

# 75 aastat puhkpillimängu Osulas

LIINA VALPER

**Pasunakoor asutati Osulas 1934. aastal. Mõte oli juba mõnda aega õhus püsinud.**

Mitmel laulu-mänguseltsi koosolekul oli kõnelnud soovist luua oma puhkpilliorkester. Indu selleks andis niisuguste orkestrite tegutsemine Navil, Kärghulas, Kanepis, Linnamäel jm.

Teoks sai mõte siis, kui Osulas hakkas kooliõpetajana tööle kultuurielu eestvedaja Paul Mitt.

Kodukanti oma talu tuli ka Võru linnaorkestri endine orkestrant, võimekas muusikamees Friedrich Mark. Ühtlasi oli sellega orkestrijuhhi küsimus lahendatud.

Raha saamiseks pööruti kohalike seltside ja talupidajate poole. Osa raha saadi ka korjandustest, näitusmüükidest, loteriidest ja pidude sissetulekutest. Muist pille telliti Saksamaalt.

Esimene ülesastumine avalikkuse ees toimus



Osula puhkpilliorkester.

2. aprillil 1934 Osula koolimajas. Avakontserdil kõlasid popurrii üliõpilasviisidest «Lauluga ja kõlaga» ning mõned lihtsamad palad.

Imetlusväärne oli pillimeeste tahe. Orkestri kroonikas on kirjas: «Suvel saime proovidega alata alles kell 11–12 õhtul. Tihti juhtus nii, et pärast 3–4tunnist harjutamist läksime proovilt kohe adra taha.»

Sõda ja sellele järgnevat aastat nõudsid ohvriks mitu tublit mängijat. Ent puhkpillimuusika ei vaikunud ka kõige halvemate aegade kiuste. «Kõik need 75 aastat on vaheaegadeta

tegutsetud, ka sõja ajal. Kui sakslane Stalingradi lahingu kaotas, toimus Osula koolimajas jumalateenistus. Orkester mängis,» meenub praegusele orkestrijuhile Helmut Kostabile pildike lapsepõlvest.

Helmut Kostabi ja Osula puhkpilliorkestri vahele võib võrdumärgi asetada. Pillimehest isa Osvaldi kõrval alustas ta koduküla orkestris mängimist 7. klassis.

Pärast sõda osutas aga palju kirutud Nõukogude võim kohapeal orkestrile hindamatu teene. «Orkestrijuhit Mark oskas vallajuhid pehmeks rääkida ning pilli-

mehed vabastati metsaraia- ja -veokohustusest, samuti teede parandamise kohustusest. Nüüd võtsid pillid kätte ka need, kes ühel või teisel põhjusel olid pillimängust eemale jäänud,» kõneleb Helmut Kostabi.

Orkester püsib, kui on järelkasvu. Selle eest on Helmut Kostabi aastakümneid hoolt kandnud noorte mängijate koolitajana kohapeal kooli muusikaklassis ning Võrus muusikakoolis. Tema käe all sündis 1961. aastal Osulas kooli puhkpilliorkester, mis sai kasvulavaks täiskasvanute orkestrile.

Orkester on aastate jook-

sul osa võtnud nii Võru laulupidudest kui ka üldlaulupidudest Tallinnas. Mullu ilmestas brassorkester Osula segakoori kontserti ning osales Nõmme pasunapäevadel. Osulas kõlavad brassorkestri helid peaaegu igal kaalukamal sündmusel.

3. mail kell 16 on Osula põhikooli spordisaalis puhkpilliorkestri 75. tegevusaastat tähistav kontsert. Näha-kuulda saab Osula brassorkestrit – noori mängijaid ja ka küpses eas pillimehi. «Paarkümmend mängijat saab lavale,» ennustab Kostabi.

Kavas on peamiselt eesti muusika. Teisena mängitava pala juures võib kuulata Urvas-te kirikuõpetaja Üllar Salumetsa vaimulikku mõtisklust. Kontserdil on kaastegevad Sulbi rahvatantsurühm Marid ja väikekoor Helin.

Juubelikontserdile on oodatud kõik, kes heast puhkpillimuusikast ja kodukandi mängijatest lugu peavad.

## Lastevanemad, tulge kooli!

Esimese klassi mudilane astub 1. septembril isa-ema käekõrval koolimaja trepist üles avastama uut ja põnevamat maailma. Paraku on esimene koolipäev sageli üks vähestest päevadest, mil lapsevanem kooli tuleb.

Edaspidi näeb emasid isasid heal juhul lastevanemate koosolekul või arengustlustel.

Visa on kaduma arvamus, et kooli on vanemal asja vaid siis, kui laps on pahandust teinud. Muidugi vajabki tüli või arusaamatus vanemaga arutlemist, ometi ei oota me vanemaid kooli pelgalt siis, kui midagi viltu kiskuma hakkab.

Tänapäeva koolis ei tegelda vaid õpikutarkuse päheajamisega. Kool õpetab last ka asju ajama ja elus toime tulema.

Kodu ei tohiks siinjuures vaid kõrvaltvaataja olla. Õppimine on kodu, kooli ja lapse ühistegvus. Ühiselt otsitakse küsimustele vastuseid ja parimaid lahendusi.

Innustame õpilasi eesmärgi nimel koostööd tegema: vastutust jagama, liidrirolli võtma, aga ka omavahel jagelema ja leppima.

Praegune aeg ei ole individuaalselt võimekate, vaid ühistöös võimekate aeg. Seepärast ongi kurb, et lastevanemad kipuvad kooliskäimist ja õppimist vaid lapse enda asjaks pidama. Õeldakse, et «õpid iseendale», ent tegelikult õpib laps sageli ka vanemate jaoks. Kui ema-isa rõõmustavad koos lapsega siiralt tema heade tulemuste üle või püüavad kehva käitumise või hinnete korral koos lahendust otsida, ongi alus kooli ja kodu koostööks loodud.

Nõutuks teevad juhud, kui koolis lapse pahandust arutades ei otsi vanem koos õpetajatega lahendust, vaid hakkab süüdistama, keeldub üldse asja arutamast või jätab kõik kooli klaarida. Sest vaid siis, kui kodu ja kool on väljas ühisteesmärkide nimel, vanemad tunnustavad väärtusi, mida koolis õpetatakse ja luuakse, on tulemus hea.

Head lastevanemad! Saamaks rohkem teada Sõmerpalu kooli elust, tulge vabakuulajaks tundidesse, astuge läbi ka aineõpetajate juurest ja uurige, kuidas teie lapsel läheb!

29. aprillil toimub õpilaskonverents, 9. mail perepäev. Ootame kõiki emasid ja isasid kaasa lööma!

**KRISTI PETTAI,**  
Sõmerpalu põhikooli direktor

## Pärandkultuuriobjektide inventuur Sõmerpalu vallas

AGU TREIAL,  
pärandkultuuri  
inventeerija

**Pärandkultuuriks nimetatakse eelmiste põlvkondade tegutsemise jälgi maastikul.**

Pärandkultuuriobjektid on taluhoonete asukohad, kiviaiad, vanad metsateed, veskikohad, pärimustega seotud kivid, puud ja allikad, lubja- ja tõrvapõletusahjud ning kohanimed, kuid pärandkultuuri tüübist on võrreldamatult mitmekesisem. Neid märke tuleb ainult osata tähele panna.

Kuna metsas ei ole toimunud nii suuri muutusi kui põllumajandusmaastikul, siis võib pärandkultuuriobjekte kohata just metsas.

Samas võivad metsas asuvaid pärandkultuuriobjekte kahjustada raietööd. Seepärast on pärandkultuuri säilimise võtmeküsimus maaomanike ja maastikul tegutsejate teadlikkus, mis loob eelduse omanikuhoiu tekkeks.

Pärandkultuuriobjektid ei ole kaitse all, ka ei ole neid plaanis tulevikus kaitse alla võtta – nende kul-



Ka pärimustega seotud kivid on pärandkultuuriobjektid.

tuurimärkide hoidmine on meie endi kätes.

Viimaste aastakümnete pöördelised sündmused on katkestanud meie seni põlvest põlve edasi kantud mälu.

Et unustuse hõlma vajunud kultuurimärgid uuesti tähelepanu alla tuua, on algatatud pärandkultuuri objektide inventeerimine. RMK riigimetsa majandajana on seadnud eesmärgiks inventeerida kogu Eesti pärandkultuur, sõltumata maa- ja omandivormist.

Tänavu märtsis käivitus Euroopa piiriülese koostöö Eesti-Läti programmi ra-

hastatud projekt «Pärandkultuuri väärtused ühise keskkonna- ja kultuuriruumi osaks», mille käigus inventeeritakse pärandkultuur Võru, Valga, Tartu ja Põlva maakonnas. Ka koostööpartnerid Lätis käivitavad inventuuri.

Eestis on soositud koostööpiirkondadeks Lõuna-Eesti maakonnad. Plaan on inventeerida kahe aasta jooksul pärandkultuur olenemata maa- ja metsaomandist.

Miks on pärandkultuuri kirjeldamine oluline? See võimaldab hinnata objektide väärtust (see on

edaspidi muinsuskaitse ja kultuuriväärtuste kaitse reserv); võimaldab luua ühtse andmebaasi seni arhiivides ja fondides laiali olevate üksikteadete asemel ning lisada sinna seni tundmatuid kultuuriväärtusi.

Inventuuri tulemusel tekib andmestik, mis on abivahendiks metsamajanduslike otsuste tegemisel; võimaldab selgitustööga korraldada omanikukaitset objekti hävimise eest teadmatuse tõttu.

Teadlik kultuuriväärtuste kaitse metsas loob lisaväärtuse metsa sertifitseerimisel; tõstab paikkon-

na mainet, kohaliku rahva enesehinnangut ja väärtustab konkreetset omandit; võimaldab koostada koduloo- ja looduslooturismi õpperadasid ning marsruute; tõstab metsamaastiku üldist väärtust puhkealana; võimaldab edasisi uuringuid paikkondade elu ja töökultuuri võrdlevaks analüüsiks.

Kust leida lisainfot? Kõikides maaraamatukogudes on saadaval «Väike pärandkultuuri käsiraamat» (L. Tarang jt, 2007). Internetis on artikleid ja juhendmaterjali Eesti metsaseltsi kodulehel [www.metsaselts.ee](http://www.metsaselts.ee). Pärandkultuuriobjektide andmebaas asub aadressil [xgis.maaamet.ee](http://xgis.maaamet.ee).

Mittekaitstavate pärandkultuuriobjektide hoid oleneb maaomanikust. Loevad ainult tema tahe ja soov.

Vana taluaseme või kiviaia võsast puhastamine on jõukohane igäihele. Soovi korral võib pärandkultuuriobjekte näidata ka teistele huvilistele.

Kutsun kõiki koostööle meie kodukandi pärandkultuuri jäädvustamisel. Minuga saab ühendust tel 513 2847, [agu.treial@gmail.com](mailto:agu.treial@gmail.com).

## Kogemusi olümpiaadidelt

Sel kooliaastal olen saanud palju uusi kogemusi võistlustel ja olümpiaadidel.

4. detsembril oli Võrumaa 8. klasside inglise keele tõlkevõistlus Võru Kreutzwaldi gümnaasiumis. Läksin sinna hea enesetundega: inglise keeles on mul alati hästi läinud.

Kohale jõudes tuli närv sisse, sest osalejaid oli palju. Tõlgitav tekst oli ka mitu korda raskem, kui arvata oskasin. Tõlkimiseks kulus kaks tundi ja vajasin kolme sõnaraamatu abi.

Siiski suutsin kogu teksti ära tõlkida ning koolimajast lahkusin juba hea enesetundega. Kokkuvõttes olin nelja parema seas. Mul oli hea meel, et mu pingutused polnud asjatud.

Järgmisena toimus bioloogiaolümpiaad. Olin üsna üllatunud, kui sain teada, et olen saanud esimese koha. Esimese koha sain ka eesti keele ja käsitöö olümpiaadil. Matemaatikas, mida pean oma tugevaimaks küljeks, pidin aga leppima 3.–4. kohaga.

Esikohad maakondlikel olümpiaadidel andsid mulle õiguse võistelda üleriigilistel olümpiaadidel. Esimene kogemus tuli eesti keele olümpiaadilt Tallinnas.

Ülesanded olid oodatust lihtsamad. Mul õnnestus oma elu esimesel üleriigilisel olümpiaadil teine koht saada. Olen selle saavutuse üle väga uhke.

Mulle meeldib olümpiaadidel osaleda, sest saan konkureerida teiste õpilastega ning hankida juurde palju uusi teadmisi ja kogemusi. Loodan, et mul läheb ka järgmistel võistlustel ja olümpiaadidel hästi.

Hea meel on, et teisedki meie kooli õpilased on olümpiaadidel edukad olnud: Kelly Linnas saavutas kunstiõpetuse olümpiaadil 2. koha, tööõpetuses kuulus 3. koht Henri Simsonile ja 4. koht Jaan Štubisele.

**MARILIIS RÄIS, 8. klass**

## Vastlapäev

Sel aastal tähistas Osula kool vastlapäeva Haanjas.

Kõigepealt sõitsime Vee-mäele tuubidega sõitma. See oli tore. Vahel tekkis tunne nagu läheks tuub lendu. Veemäel oli ka sellepärast tore, et mäest ei pidanud ise üles kõndima. Pärast sõitsime Haanjasse suusatama.

**PILLE VILLAKOV, KARL KREEVALD, 6. klass**

# Lauamänguturniir algklassidele

**KERSTI KARU, valla noorsootöö korraldaja**

**18. märtsil kogunesid valla algklassilapsed Sõmerpalu klubi saali, et selgitada välja lauamängude kuningas.**

Kohale jõudis 11 tublit võistlejat. Võisteldi kolmel alal: *memory*, kabe ja doomino.

Parim lauamängude mängija selgitati välja kolme mänguvooruga. Lauamängude kuningaks krooniti Osula kooli 1. klassi õpilane Joosep Perv. Teise koha sai Krislyn Mõttus ja kolmanda Jenny Rehkli. Täname tublised osavõtjaid!



**Hetk kabemängult, vasakul lauamänguturniiri võitja Joosep Perv.**

## Tublid Sõmerpalu näitlejad

Märtsi lõpp ja aprill oli Sõmerpalu kooli näiteringi liikmetele kiire aeg.

1. aprillil toimus Oskar Lutsu näidendi «Roosalinde» esietendus. Näidend on rüütliaja paroodia ja kujutas endast Joosep Tootsi väljamõeldist, et hirmutada Kiirt enne surnuaiast läbimineku.

Nimiosas oli Liina Hirv. Kuulus röövrüütel von Siie-pokk oli Rait Pettai, õilis rüütel von Sokk Janek Jõ-

giste, Roosalinde isa vana rüütel von Jõmm Rivo Mängli ja värvavaht Viktor Lindmets. Lisaks etendasid kümme õpilast kurje jeeki-meid ehk kuradikesi.

Pärast esietendust Sõmerpalu põhikoolis kutsuti meid selle näidendiga esinema Võru lasteraamatukokku, Puiga, Rõuge ja Võru 1. põhikooli.

31. märtsil oli lasteraamatukogus ettelugemisvõistlus pealkirjaga «Tooliteater». Sellest võtsid meie koolist osa Liis Kongo ja Aiky Solondin. Liis luges

katkendi Elga Nõu raamatust «Tõmba uttu!» ja Aiky Juhan Jaigi muinasjutu «Kaarnakivi».

Kohapeal loositi esinejate vahel välja üsna pikad luuletused, millega sai veerand tunni jooksul tutvuda.

Liisil läks väga hästi. Ta oli nelja esimese hulgas, kellele anti auhinna priipäase ühele kultuurimajas Kannel toimuvale etendusele.

2. aprillil võistlesid Kristi Pärt ja Liina Hirv Juhan Liivi luulekonkursi eelvoorus. Mõlemad pidid esitama ühe Liivi luuleauhinna

laureaadi luuletuse ja ühe proosateksti Juhan või Jakob Liivi sulest.

Liina luges Betti Alveri «Tähetundi» ja Juhan Liivi «Ei laula», Kristi luges Paul-Erik Rummo «Ikka Liivist mõeldes» ja Juhan Liivi «Teekäijad».

Võrumaad esindama saadeti sellelt konkursilt meie kooli vilistlane Sandra Raav, kes nüüd õpib Võru Kreutzwaldi gümnaasiumi 11. klassis, Kristi Pärt sai aga esituse eest eritunnustuse.

**PILLE KULBERG, õpetaja**

## Teine koht võrkpallivõistlustel

Osula kool osales 7. märtsil kooliliiga võrkpallivõistlustel Kääpal. Kohal oli 11 Võrumaa võistkonda.

Meile algasid võistlused edukalt: oma alagrupis alistasime kõik kolm vastast: Kääpa ja Kuldre põhikooli ning Võru vene gümnaasiumi. Pääsesime poolfinaali. Poolfinaalis saime tugeva vastase – Parksepa keskkooli. Suutsime võistkonna alistada, kuigi võit ei tulnud kergelt. Finaalis oli meie vastane taas Kääpa põhikool. Algul suutsime küll edu saa-

da, kui lõpuks murdusime, sest meie pikim mängija vigastas sõrmi. Kaotuskibedus oli suur, aga ka teine koht on hea saavutus. Meie võistkonnas mängisid Tauri, Aivar, Lauri, Ülvo, Jüri, Fredi ja Sander. Aitäh treeneritele Aivele ja Margotile!

**TAURI MAIDLA, 9. klass**

## Karikavõistlused korvpallis

4. aprillil toimusid Sõmerpalu valla karikavõistlused korvpallis.

Võistlustest võttis osa kuus võistkonda: Autsai-

derid, Järvere, Sõmerpalu Vanad, Sõmerpalu Noored, Osula ja KK Paber ning Võrumaa kurtide ühingu võistkond VörKur.

Esimest korda tuli valla karikavõistlustel teha kaks alagruppi.

Esimesest alagrupist pääsesid poolfinaali Osula ja KK Paber, teisest alagrupist Sõmerpalu Noored ja VörKur. Esimeses poolfinaalis võitis KK Paber Sõmerpalu Noori tulemusega 51:26, teises poolfinaalis võitis VörKur Osulat tulemusega 32:22. Tasavägises kolmanda koha mängus võitis napilt Sõmerpalu Noorte võistkond Osula noori tule-

musega 29:28.

Osula võistkonnast oli resultatiivseim Anti Osis, kes tõi 14 punkti, Sõmerpalu noorte võistkonnast Martin Kallas, kes viskas 12 punkti. Finaalmängus kohtusid KK Paber ja VörKur. Tulemusega 34:20 võitis Sõmerpalu valla rändkarika võistkond KK Paber. KK Paberi võistkonna resultatiivseim mängija oli Tanel Täht, kes viskas finaalmängus 14 punkti.

Meeskonda kuulusid Kristi Parker, Hardi Parker, Tanel Täht, Anar Paulus, Ingmar Leius, Mario Edesi, Rait Veski ja Jüri Rešetov.

**TIIA LINNAS**

## Emakeelenädal Sõmerpalus

Emakeelepäeva tähistas Sõmerpalu kool 9.–13. märtsini emakeelenädalaga, mil iga päev oli palju huvitavaid üritusi.

Esmaspäeval käisid külas Contra ja Jan Rahman. Contra esines kogu koolile, Jan Rahman tegeles algklassidega. Teisipäeval tutvustas Helle Laanpere vanematele klassidele tänapäeva noortekirjandust. Kaasatud oli ka Osula kool. Eve Timmi tutvustas algklassidele tänapäeva laste- ja noortekirjandust.

Kolmapäeval toimus aabitse «Kodukotus» esitlus algklassidele. Neljapäeval rääkis Reet Väari eesti keele kaitse ühingust, kirjakeelest ja slängist. Veel käis Anni Oja Tallinna ülikoolist rääkimas teemal «Kas internet rikub eesti keele?». Mõlemast loengust võtsid osa ka Osula kooli 8. ja 9. klass.

Plaanitud olid eesti keele, kirjanduse ja filmi teemaline võistlusmäng ning korjandus «Üks kroon eesti keele heaks», mida aga keelenädalal teha ei saanud, sest paljud õpilased olid haiged. Need üritused toimusid 23., 24. ja 25. märtsil.

**OLIVER HAAN, 8. klass**

## Osula Nike Cup finaalis

Osula kooli kuni 7. klassi korvpallurid mängisid 16. aprillil Mäetagusel üleriigilikul Nike Cupi poolfinaali turniiril. Saadud teine koht viis poisid Eesti nelja parema võistkonna hulka.

Finaalturniir toimub mais Saku suurhallis, enne Kalev Cramo ja Tartu Ülikool/Rocki finaalkohtumist.

Osula võistkond: Henri Variko, Kevin Ojaots, Karl Kreevald, Fredi Parker, Hendrik Variko, Raigo Põhjala, Veiko Maidla, Rasmus Varrik. Juhendas Anti Osis.

**ANTI OSSIS**

## Karneval «Ajas tagasi»

5. märtsil toimus Sõmerpalu koolis 5.–9. klasside karneval teemal «Ajas tagasi».

Traditsiooniliselt korraldas selle ürituse meie kooli lõpuklass koos klassijuhatajaga. Öhtut juhtis külalisena Erja Arop.

Uhkelt sisenesid saali rüütlikeks ja õukonnadaamideks kostümeeritud üheksandikud, suursugused ja värvikirevad kostüümid valguse käes helklemas.

Esinemisi alustas 5. klass, kes esindas inimesi muinasajast, kui artikulatsioon veel puudus ja esmatähtis oli toidu hankimine.

6.–7. klassi õpilaste ühistööna nägime kauget Vanakreeka ja Rooma õitseaja ning seda, kuidas oraator Viktor lahendas kõik probleemid lausa hetkega.

8. klassi õpilaste esituses sai näha surnukehade mumifitseerimist nagu muistses Egiptuses.

**MARJU SARAPUU, õpetaja**

## Edu kunsti-olümpiaadil

**AIRE PERK, Osula kooli kunstiõpetaja**

Osula kooli 7. klassi õpilane Kelly Linnas saavutas Võru maakonna kunstiõpetuse olümpiaadil 6.–7. klassi õpilaste seas teise koha.

Olümpiaad koosnes kodusel tööst teemal «Vanakreeka ja Rooma vaasi-maal», teooriaküsimuste vastamisest ja praktilisest ülesandest: teema lahendusest graafilise joonistusena.



**Kelly Linnas joonistamas.**

# Loodusretk «Puud läbi meelte»

**KAJA PARKER,**  
loodusainete õpetaja

4. aprill oli Osula koolis õuesõppepäev. 5. klass koos loodusainete õpetajaga võtsid ette matka Harjumäele.

Matka teemaks oli puud. Võtsime endale uued perekonnanimed, mis olid seotud puudega. Põhendasime ka, miks me ühe või teise puu valisime. Kõige enam valitud nimeks osutus vaher, sest lastele meeldib vahtra magus mahl, sügised värvi-kirevad lehed ja «ninad».

Märkasime tee ääres ühte kändu, mida oli kõvasti töödeldud. Seal oli tegutsenud muusträhn, keda kutsutakse ka nõgikikkaks. Teede ristumiskohas määrasime ilmakaari, abiks oli kompass.

Proovisime ära tunda riidekotti pandud looduslike esemeid, mis olid puudega seotud.

See ülesanne meeldis lastele ja üllatus oli suur, kui koti avasime ja seal sees olnud esemed üle vaatasime. Kotis olid männi-



«Pimesikk» juhatati ühe puu juurde, et ta seda kompides-nuusutades tundma õpiks.

ja kuusekäbi, hobukastani vilji, tammetõru, lepakäbid ja korgipuu kork.

Raja äärde jäid sarapuud, mis tolmesid ja õitsesid. Uurisime pisikesi punaseid emasõisi, millest peaksid pärast tolmlenemist ja viljatumist arenema pähklikid.

Harjumäel kohtusime uuesti talvega, sest seal oli veel palju lund. Järgmise tööülesandena oli vaja ära tunda puude lehed ja viljad. Lapsed teadsid kodumai-

seid puud ja põõsaid hästi.

Järgnes paaristöö kompimismeel ja orienteerumise arendamiseks. Ühel paarilisel seoti silmad kinni, teine juhtis kinniseotud silmadega õpilase ühe puu juurde.

Pimesikk sai puuga tutvavaks: kompis, nuusutas, kuulatas. Seejärel juhiti ta tagasi alguspunkti ja avati silmad ning ta pidi «oma puu» üles leidma. Siis osad vahetusid. Lastele meeldis see mäng kõige enam.

Tagasiteel leidis tähelepanelik retkeline tammelehe, mille küljes olid ümarad pallikesed: «pahad». Need on putukate tekitatud moodustised.

Matk möödus kiiresti ja andis rohkelt teadmisi. Lastele meeldiks, kui õueõppetunde oleks iga nädal.

Suur tänu kaasas olnud keskkonnaameti spetsialistile Margit Turbile!

## Noorkotkad võistlusel

**KAJA PARKER**

Osula rühma noorkotkad osalesid kevadisel koolivaheajal Võru maakonna noorkotkaste võistlustel.

Võistlused toimusid Võru 1. põhikoolis ja Tamula järve ääres. Osula rühma kuulusid Fredi Parker, Sander Soon ja Risto Parker.

Meie poisid olid tublid

politsei korraldatud ülesannete lahendamisel ja viktooriinis.

Veel tuli lahendada salakiri, panna kokku pusle, tunda ravimtaimi, teada tähtpäevi ja lahendada test Kaitseliidu kohta.

Noorkotkad pidid abistama põletushaavadega kannatanut, oskama sõlmi teha ja teadma viiesignaali-de tähendust.

Kokandusülesandes oli vaja ära tunda kuivained, mida iga päev toidu tegemisel kasutatakse.

Teisel päeval toimus matk ümber Tamula järve, kus erinevates rajapunktides tuli ülesandeid lahendada.

Kontrolliti ilmakaarte tundmist, lõkke tegemise oskust ja silmaga võimalikult täpset kauguste määramist.

Tuli õhupüssist ja vibust täpsust lasta ning takistusrada läbida.

Kaks tegusat päeva möödusid ruttu. Võistluse võitis Krabi rühm, meie noorkotkad said neljanda koha.



Noorkotkad matkal.

## Ainenädal Sõmerpalu koolis

**KÜLLI KARRO,**  
õpetaja

23.–27. märtsini toimus meie koolis traditsiooniline algklasside ainenädal, kus selgitati välja tublimad ainetundjad.

Oma teadmised said õpilased proovile panna kolmes põhiaines: eesti keeles, matemaatikas ja loodusõpetuses.

Neljapäeval tegime rühmatööd ja joonistasime kevadisi elukaid.

Selgitasime välja iga klassi parimad ainetundjad ja ka iga klassi parima kõikide ainete põhjal kokku.

Klasside parimad olid 1. klassist Karina Vestmann, 2. klassist Liis Lindsalu, 3. klassist Annabell Dontsov ja 4. klassist Karoliine Palok.

Tublimad said mälestuseks diplomi, väikese meene ja šokolaadi.

16. aprillil toimus ülevallaline tarkusepäev. Osalema kutsusime ka Osula algklassilapsed.

Lapsed lahendasid nii eesti keele, matemaatika kui ka loodusõpetuse ülesandeid, tuli kasutada ka loovust.

Vaheldust pakkus meie kooli näitering etendusega «Roosalinde».

## Kululeek on valus ja hävitav

Kulupõletamine on soojade ja kuivade kevadilmadega keelatud. Põlengud on äärmiselt ohtlikud, toovad kaasa kahju keskkonnale ja inimestele. Ometi on hooletusest alguse saanud kulupõlengud kevaditi päästjatele suureks mureks.

2008. aastal käisid päästemeeskonnad Lõuna-Eesti kuues maakonnas kulu- ja pinnasepõlenguid kustutamas 268 korral. Mõõda niimata ja kuivanud maapinda levib kahjutuli kiiresti.

Tuulise ilmaga on kulupõlengu kustutamine keeruline ülesanne isegi suurte kogemuste ning eritehnikaga varustatud päästjatetöötajatele.

Eelmise aasta aprillis hukkus Valgamaal Helme vallas hooletust okste põletamisest alguse saanud kulutules vanem naisterahvas. Mitmel korral võitlesid päästjad ulatuslike kulupõlengutega, mis ohustasid lähedal asuvaid majapidamisi. Tihti olid ohus elumajad ning hävisid mitmed kõrvalhooned. Sageli levis põllult alguse saanud kulupõleng metsa alla.

Päästeteenistus kutsub inimesi üles arukusele ning tuletab meelde, et looduses alanud tuleohtlikul ajal tuleohutusnõuetest rangelt kinni pidada. Tuleohtlik aeg algab kevadel pärast lume sulamist ja lõpeb sügisel, kui algavad vihmased ilmad. Sel ajal on kõikjal Eestis kulupõletamine keelatud.

Kevadise prahi (lehed, oksad jms) põletamisel lõkkes kehtivad kindlad tuleohutusnõuded: lõket tohib teha ainult oma maavalduse piires hoonetest vähemalt 15 meetri kaugusel ja metsast 30 meetri kaugusel. Lõket tohib teha tuulevaikse ilmaga. Lõkkease tuleb ümbritseda mittesüttiva pinnasega (muld, liiv,

savi). Samuti peab arvestama lõkkeest lenduvate sädemetega. Põlevat lõket ei tohi jätta järelevalveta ning käealutusse tuleb varuda tulekustuti või esmased kustutusvahendid (ämber veega, kustutusluuad, labidas, märjad oksad). Tuleb jälgida, et lõkkeest ei saaks alguse kulupõleng ega süttiks mõni hoone. Pärast põletamist tuleb lõkkease uuestisüstitmise vältimiseks hoolikalt kustutada.

Lõket süüdates langeb kogu vastutus tule tegijale. Soovitame jälgida, kas naabrid kulu põletamise keelust ning lõkke tegemisel tuleohutusnõuetest kinni peavad, sest tule levik maavalduste piire ei tunne. Lõkke tegemine ja prahi põletamine võõral maal on igal juhul keelatud. Väljaspool oma krundi piire tohib lõket teha ainult maaomaniku ette valmistatud ja tähistatud lõkkeplatsil, näiteks RMK lõkkekohas. Seaduserikkujatest saab teatada keskkonnainspektsiooni infotelefonile 1313.

Lõuna-Eesti päästeteenistuse ja keskkonnainspektsiooni inspektorid teevad järelevalvet kulupõletamise keelust ja tuleohutusnõuetest kinnipidamise üle. Rikkujaid karistatakse.

Kehtiv päästeseadus näeb kulupõletamisekeelu või tuleohutusnõuete rikkumise eest ette rahatrahvi, mis füüsilise isiku puhul küünib 18 000 ja juriidilise isiku puhul 50 000 kroonini.

Keelu rikkumisel tuleb lisaks trahvisummale hüvitada ka keskkonnale tekitatud kahju. Üle viie hektari suurusele alale ulatuva kulupõlengu või hektarilise metsapõlengu põhjustamisel algatatakse kriminaalmenetlus.

**ERKI REMMELKOOR**  
Lõuna-Eesti päästeteenistuse ennetustöö büroo juhataja



Sõmerpalu kooli algklassilapsed ainenädalal.

## Energiasäästmises peapremia

Veebruaris pakkus kool meie võimalust osaleda Taani saatkonna projektis «Energiasäästlik kool». Hakkasime oma projekti kavandama. Appi tuli õpetaja Taavi Pumbo.

Korraldasime energiasäästuteemalisi üritusi: näitasime filme energia säästmisest, algklassilapsed joonistasid pilte. Toimus ka jutukonkurss «Kuidas säästa energiat meie koolis?». Ise koostasime ekraanil näidatava esitluse «Energia säästmine – rikutud loodus ja raisatud raha».

Projekti õnnestumise eest täname meid toetanud õpetajaid, eriti Merili Küp-

parit, Marianne Kanepit ja algklasside õpetajaid.

Projekti kokkuvõttele lisasime uurimuse õhkvesi-tüüpi soojuspumba kasuteguri kohta. Leidsime, et pump tasub end ära 16,3 aasta pärast.

Saatsime töö Taani saatkonda, kust tuli kutse vastuvõtule Tallinna. Kuuldes, et võitsime peaaühinna – reisi Taani, oli meie üllatus suur: seljataha jäid paljud suured koolid.

Meie rühma liikmed olid Mattias Loos, Kristjan Urm, Henri Simson, Martin Pihooja ja Jaan Štubis. Juhendaja oli Taavi Pumbo. Ootame väljateenitud reisi väga.

**KRISTJAN URM, 9. klass**

# Sõmerpalu valla 2009. aasta eelarve

Kulud			
Tegevusala	Kulu liik	Nimetus	Eelarve
<b>01</b>		<b>Üldised valitsussektori teenused</b>	<b>3 323 335</b>
01	15	Varade soetamine	81 500
01	450	Sihotstarbelised eraldised jooksvateks kuludeks	2 500
01	452	Mittesihotstarbeline finantseerimine	140 000
01	50	Personalikulud	1 700 580
01	55	Majandamiskulud	576 855
01	60	Muud kulud	431 435
01	65	Intressi-, viivise- ja kohustistasukulud	460 465
01111		Vallavolikogu	256 455
01111	50	Personalikulud	227 120
01111	55	Majandamiskulud	29 335
01112		Vallavalitsus	2 039 380
01112	15	Varade soetamine	81 500
01112	450	Sihotstarbelised eraldised jooksvateks kuludeks	2 500
01112	50	Personalikulud	1 473 460
01112	55	Majandamiskulud	547 520
01112	60	Muud kulud	4 400
01114		Reservfond	357 035
01114	60	Muud kulud	427 035
01600		Muud üldised valitsussektori teenused	140 000
	452	Antud mittesihotstarbeline finantseerimine	140 000
01700		Valitsussektori võla teenindamine	460 465
01700	65	Intressi-, viivise- ja kohustistasukulud	460 465
<b>03</b>		<b>Avalik kord ja julgeolek</b>	<b>73 000</b>
03	15	Varade soetamine	50 000
03	55	Majandamiskulud	23 000
03200		Päästeteenused	50 000
03200	15	Varade soetamine	50 000
03600		Muu avalik kord ja julgeolek, sh haldus	23 000
03600	55	Majandamiskulud	23 000
<b>04</b>		<b>Majandus</b>	<b>1 426 772</b>
04	15	Varade soetamine	714 302
04	50	Personalikulud	189 400
04	55	Majandamiskulud	523 070
04210		Maakorraldus	270 720
04210	50	Personalikulud	189 400
04210	55	Majandamiskulud	81 320
04350		Elektrienergia	40 000
04350	55	Majandamiskulud	40 000
04360		Muu energia- ja soojamajandus	40 000
04360	55	Majandamiskulud	40 000
04510		Maanteetransport	939 500
04510	15	Varade soetamine	651 500
04510	55	Majandamiskulud	288 000
04710		Kaubandus ja laondus	25 000
04710	55	Majandamiskulud	25 000
04730		Turism	111 552
04730	15	Varade soetamine	62 802
04730	55	Majandamiskulud	48 750
<b>05</b>		<b>Keskonnakaitse</b>	<b>365 000</b>
05	55	Majandamiskulud	350 000
05	60	Muud kulud	15 000
05100		Jäätmeäritlus (sh prügiveedu)	140 000
05100	55	Majandamiskulud	140 000
05200		Heitveekäitlus	225 000
05200	55	Majandamiskulud	210 000
05200	60	Muud kulud	15 000
<b>06</b>		<b>Elamu- ja kommunaalmajandus</b>	<b>3 393 035</b>
06	450	Sihotstarbelised eraldised jooksvateks kuludeks	1 618 995
06	50	Personalikulud	507 450
06	55	Majandamiskulud	1 234 590
06	60	Muud kulud	32 000
06100		Elamumajanduse arendamine	400 000
06100	55	Majandamiskulud	400 000
06300		Veevarustus	1 972 995
06300	450	Sihotstarbelised eraldised jooksvateks kuludeks	1 618 995
06300	55	Majandamiskulud	322 000
06300	60	Muud kulud	32 000

06400		Tänavavalgustus	202 000
06400	55	Majandamiskulud	202 000
06601		Elamu- ja kommunaalmajandus	467 290
06601	50	Personalikulud	312 930
06601	55	Majandamiskulud	154 360
06602		Kalmistud	112 750
06602	50	Personalikulud	75 260
06602	55	Majandamiskulud	37 490
06603		Hulkuvate loomadega seotud tegevus	20 000
06603	55	Majandamiskulud	20 000
06605		Muu elamu- ja kommunaalmajanduse tegevus	218 000
06605	50	Personalikulud	119 260
06605	55	Majandamiskulud	98 740
<b>07</b>		<b>Tervishoid</b>	<b>21 100</b>
07	55	Majandamiskulud	21 100
07210		Üldmeditsiiniteenused	20 000
07210	55	Majandamiskulud	20 000
07600		Muu tervishoid, sh tervishoiu haldamine	1 100
07600	55	Majandamiskulud	1 100
<b>08</b>		<b>Vaba aeg, kultuur, religioon</b>	<b>2 730 962</b>
08	15	Varade soetamine	115 922
08	41	Sotsiaaltoetused	6 330
08	450	Sihotstarbelised eraldised jooksvateks kuludeks	364 000
08	50	Personalikulud	731 190
08	55	Majandamiskulud	1 513 520
08101		Sportikoolid	355 000
08101	55	Majandamiskulud	355 000
08102		Sportitegevus (va sportikoolid)	197 550
08102	450	Sihotstarbelised eraldised jooksvateks kuludeks	116 000
08102	55	Majandamiskulud	81 550
08105		Laste muusika- ja kunstikoolid	225 000
08105	55	Majandamiskulud	225 000
08106		Laste huvialamajad ja keskused	32 000
08106	55	Majandamiskulud	32 000
08107		Noorsootöö ja noortekeskused	97 720
08107	50	Personalikulud	60 330
08107	55	Majandamiskulud	37 390
08108		Täiskasvanute huvialasutused	23 750
08108	55	Majandamiskulud	23 750
08201		Raamatukogud	528 352
08201	15	Varade soetamine	115 922
08201	50	Personalikulud	300 220
08201	55	Majandamiskulud	112 210
08208		Kultuuriüritused	279 910
08208	41	Sotsiaaltoetused	6 330
08208	450	Sihotstarbelised eraldised jooksvateks kuludeks	15 000
08208	50	Personalikulud	42 910
08208	55	Majandamiskulud	215 670
08209		Seltsitegevus	653 280
08209	450	Sihotstarbelised eraldised jooksvateks kuludeks	199 000
08209	50	Personalikulud	174 490
08209	55	Majandamiskulud	279 790
08212		Laululavad	37 900
		Majandamiskulud	37 900
08300		Ringhäälingu- ja kirjastamisteenused	60 000
08300	55	Majandamiskulud	60 000
08400		Religiooni- ja muud ühiskonnateenused	34 000
08400	450	Sihotstarbelised eraldised jooksvateks kuludeks	34 000
08600		Muu vaba aeg, kultuur, religioon, sh haldus	206 500
08600	50	Personalikulud	153 240
08600	55	Majandamiskulud	53 260
<b>09</b>		<b>Haridus</b>	<b>19 051 330</b>
09	15	Varade soetamine	4 173 905
09	41	Sotsiaaltoetused	195 000
09	50	Personalikulud	9 692 031
09	55	Majandamiskulud	4 990 394
09110		Eelharidus (lasteaiad)	2 606 417
09110	50	Personalikulud	1 872 677
09110	55	Majandamiskulud	733 740
09212		Põhikoolid	14 631 923
09212	15	Varade soetamine	4 173 905

09212	41	Sotsiaaltoetused	25 000
09212	50	Personalikulud	7 468 234
09212	55	Majandamiskulud	2 964 784
092121		Osula Põhikool	5 649 824
092121	41	Sotsiaaltoetused	20 000
092121	50	Personalikulud	4 239 629
092121	55	Majandamiskulud	1 390 195
092122		Sõmerpalu Põhikool	4 618 343
09212	15	Varade soetamine	38 080
092122	41	Sotsiaaltoetused	5 000
092122	50	Personalikulud	3 228 605
092122	55	Majandamiskulud	1 346 658
092123		Teistele põhikoolidele	200 000
092123	55	Majandamiskulud	200 000
092124		Põhikoolide investeeringud	4 135 825
092124	15	Varade soetamine	4 135 825
09220		Gümnaasiumid	700 000
09220	55	Majandamiskulud	700 000
09221		Täiskasvanute gümnaasiumid	100 000
09221	55	Majandamiskulud	100 000
09600		Õpilasteveo eriliinid	1 012 990
09600	41	Sotsiaaltoetused	170 000
09600	50	Personalikulud	351 120
09600	55	Majandamiskulud	491 870
<b>10</b>		<b>Sotsiaalne kaitse</b>	<b>15 690 689</b>
10	15	Varade soetamine	11 354 176
10	41	Sotsiaaltoetused	1 978 264
10	50	Personalikulud	1 470 274
10	55	Majandamiskulud	887 975
10121		Muu puuetega inimeste sotsiaalne kaitse	803 659
10121	41	Sotsiaaltoetused	626 550
10121	50	Personalikulud	122 709
10121	55	Majandamiskulud	54 400
10200		Eakate sotsiaalhoolekandeesutused	13 059 431
10200	15	Varade soetamine	11 302 176
10200	41	Sotsiaaltoetused	70 000
10200	50	Personalikulud	998 255
10200	55	Majandamiskulud	689 000
10201		Muu eakate sotsiaalne kaitse	231 000
10201	41	Sotsiaaltoetused	173 000
10201	55	Majandamiskulud	58 000
10402		Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	607 460
10402	41	Sotsiaaltoetused	607 460
10701		Riiklik toimetulekutoetus	610 519
10701	15	Varade soetamine	52 000
10701	41	Sotsiaaltoetused	501 254
10701	50	Personalikulud	35 000
10701	55	Majandamiskulud	22 265
10900		Muu sotsiaalne kaitse, sh sotsiaalse kaitse haldus	378 620
10900	50	Personalikulud	314 310
10900	55	Majandamiskulud	64 310
<b>Kulud kokku</b>			<b>46 075 223</b>

Tulud			
Tululiik	Nimetus		Eelarve
3000	Füüsilise isiku tulumaks		9 550 000
3030	Maamaks		700 000
320	Riigilõivud		64 000
3220	Laekumised haridus- ja kultuuri- ja kunstiasutuste majandustegevusest		969 056
3221	Laekumised kultuuri- ja kunstiasutuste majandustegevusest		40 400
3224	Laekumised sotsiaal- ja tervishoiuasutuste majandustegevusest		1 365 000
3229	Laekumised üldvalitsemis- ja majandustegevusest		13 550
3233	Üüri- ja renditulud toodetud materiaalselt ja immateriaalselt varadelt		1 600 500
3238	Muu kaupade ja teenuste müük		400
3500	Sihotstarbelised toetused jooksvateks kuludeks		96 568
35000000	Valitsussektorisisesed toetused		75 683
35000009	Rahandus- ja majandusministeeriumilt		68 823
35000014	Maavalitsustelt		6 860
350003	Valitsussektorisisesed kuuluvatelt sihtasutustelt		17 885
35008	Muudelt residentidelt		3 000
3502	Sihotstarbelised toetused põhivara soetamiseks		8 787 548
35020007	Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumilt		651 500
350201	Kohaliku omavalitsuse üksustelt ja omavalitsusasutustelt		48 692
350203	Valitsussektorisisesed kuuluvatelt sihtasutustelt		8 087 356
352	Mittesihotstarbelised toetused		12 054 733
3520017	Vabariigi Valitsuselt		12 051 733
35200171	§ 5 lg 1		5 598 000
35200172	§ 5 lg 2		6 453 733
3528	Muudelt residentidelt		3 000
381	Materiaalsete ja immateriaalsete varade müük		65 000
3820	Intressi- ja viivisetulud hoiustelt		150 000
382510	Kohaliku tähtsusega maardlatest		130 000
382540	Tasu vee erikasutusest		40 000
3882	Saastetasud		9 530
<b>Tulud kokku</b>			<b>35 636 285</b>

## Meeldetuletus ettevõtjatele: kinnitage oma registreeringu õigsus

Vastavalt majandustegevuse registri seadusele pidi registris olev ettevõtja esitama vallavalitsusele 15. aprilliks kinnituse registreeringu õigsuse kohta, kui sellest või registreeringu muutmisest

ettevõtja taotluse alusel oli möödunud rohkem kui kolm kuud.

Kui ettevõtja pole nimetatud kinnitust esitanud, peatab majandustegevuse keskregister registreeringu 15 päeva

pärast 15. aprilli.

Selle aja jooksul on veel võimalik esitada registreeringu õigsuse kinnitust.

Kui ettevõtja ei esita kinnitust registreeringu andmete õigsuse kohta,

kustutatakse peatatud registreeringu kuue kuu pärast.

Majandustegevuse registreeringu kandmata ettevõtte puudub aga seaduslik alus tegutseda.

Registreeringuandmed

## Lemmikloomapidajatele

1. jaanuarist 2009 jõustus lemmikloomade pidamise määrus, milles on kirjas üksikasjalikud nõuded koerte, kasside, näriliste, küülikute, tuhkrate, puurilindude, roomajate, kahepaiksete, akvaariumikalade ja selgrootute pidamise kohta.

**Mõned nõuded koerapidamise kohta:** Ketis peetava koera kaelarihm ei tohi olla metallist ega poov.

Kui koera kett on kinnitatud jooksutrossile, peab koer saama liikuda piki trossi kümme meetrit ja vähemalt kaks

meetrit laiuti kummalegi poole. Kui koera kett on kinnitatud muule sobivale vahendile, siis peab koer saama liikuda vähemalt 40 ruutmeetrit.

Koera kett peab paiknema nii, et oleks välistatud selle keerumine puu või muu eseme ümber.

Välitingimustes peetaval koeral peab olema kuut või loomale ebasoodsate ilmasolude eest kaitset pakkuv muu ruum või ehitus. Kuudi põrand tuleb hoida puhta ja kuivana. Koeral peab olema kuudis magamisalus.

Lemmikloomapidamise nõuete täitmist kontrollib maakonna veterinaarikeskus. Juhin veelkord tähelepanu ka sellele, et koerte ja kasside vaksineerimine

marutaudi vastu on loomaomanikule kohustuslik.

## Veisepidajatele

Vastavalt Euroopa parlamendi ja nõukogu määrusele, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erieeskirjad, kehtivad 2009. aastast uued nõuded tapale saadetavate veiste ja hobuste kohta.

Loomapidaja kohustub tapale saadetavate veiste ja hobuste toiduahela teavet koguma ja selle tapamajale esitama. Selle aasta lõpuni võib teave jõuda tapamajja ka koos tapaloomadega. Pärast seda tuleb teatis saata tapamajja 24 tundi enne veiste või hobuste saabumist. Samas pole veiste ja hobuste tapamajja saatmi-

se puhul alates 2009. aasta algusest enam tarvis volitatud veterinaararstil veterinaar-tõendit väljastada.

Teatise näidismuudatus ja selle täitmise juhend on kättesaadavad veterinaar- ja toiduameti kodulehel [www.vet.agri.ee](http://www.vet.agri.ee) (dokumendivormid – loomatervishoid – loomapidaja toiduahelaalane teatis tapale saadetava veise-partii kohta lisa 1).

Lisainfo Võrumaa veterinaarikeskusest tel 782 1445, 782 4051.

**INGE SAAVO,**  
Võrumaa veterinaar-keskuse juhataja

*Lapsuke, õrnake, kullake kallid, suuke nii säraval naerul – kisaga tulid sa ilmale, kisaga nõuad, et sulle kuuluks kogu maailm...*

Õnnitleme lapse sünni puhul!

Kaili Vill ja Siim Halapuu tütar **KAISI**

Annika ja Aigar Alter tütar **BRITA**

Karin Räst ja Reinar Andressoo poeg **RISTO**



## Palju õnne!

*Olgu te päevad täis päikest ja sära, ehkki noorusaastad on lennanud ära!*

### Mai

Irene Saavel  
Elvi Duberg  
Erich Käremägi  
Vaike Kähr  
Hilda Provotorova  
Edda-Maia Lokk  
Harri Kikkas  
Eha Maidla  
Maie Runtal  
Eha Rehe  
Mati Laatre  
Aime Animägi

### Juuni

Matilde Roosbaum  
Rosine Reedi  
Ina Pähna  
Asta Veri  
Maria Leius  
Erna Reiljan  
Luule Sakkos  
Mihhail Provotorov  
Enn Pook  
Eti-Marje Rannit  
Juta Jaanimägi



## Lähiaja üritused Sõmerpalu vallas

24. aprillil Sõmerpalu klubis **mälumäng** (põhikooliastmele). Info: Kersti Karu, tel 525 3549.

29. aprillil Sõmerpalu koolis **konverents «Näe ja märka kaaslast!»**. Info: Viia Haller, tel 5341 4721, viia.haller@mail.ee.

3. mail Kurenurmes **Sulbi külateatri etendus**. Info: Maarika Rosenberg, tel 516 5751, maarika.rosenberg@gmail.com.

3. mail Osula kooli spordisaalis **puhkpilliorkestri 75. tegevusaastat tähistav kontsert**. Info: Maarika Rosenberg, tel 516 5751, maarika.rosenberg@gmail.com.

5. mail Osula koolis **«Lauluvurr 2009» eelvoor**. Info: Maarika Rosenberg, tel 516 5751, maarika.rosenberg@gmail.com.

7. mail Sõmerpalu kooli **lauluvõistlus**. Info: Tiina Rõigas, tel 5373 9549.

8. mail Osulas **«Lauluvurr 2009» ja emadepäeva tähistamine**.

Info: Maarika Rosenberg, tel 516 5751, maarika.rosenberg@gmail.com.

9. mail Sulbis **laupäevaõhtu laulu ja naljaga**. Info: Maarika Rosenberg, tel 516 5751, maarika.rosenberg@gmail.com.

9. mail Sõmerpalu klubis **perepäev**. Info: Marju Sarapuu, tel 521 8602, marju.sarapuu@hotmail.com.

16. mail Sõmerpalu klubis **kohviõhtu**. Info: Vambola Saarme, tel 5345 0199, maria@spalu.werro.ee.

21. mail Sõmerpalu ja Osula kooli staadionil **rahvuslikud sportmängud**. Info: Tiia Linnas, tel 516 5646, tiia.linnas@mail.ee.

24. mail Osulas ja Sõmerpalus **kogu pere tervisepäev**. Info: Kersti Karu, tel 525 3549.

30. mail Osula Harjumäel **Sõmerpalu valla laulu- ja tantsupidu**. Info: Maarika Rosenberg, tel 516 5751, maarika.rosenberg@gmail.com.

7. juunil Osula koolis **lastekaitsepäev**. Info: Kersti Karu, tel 525 3549.

22. juunil Osula Harjumäel **jaanipidu ja rahvaspordipäev**. Info: Maarika Rosenberg, tel 516 5751, maarika.rosenberg@gmail.com.

23. juunil Kurenurmes **jaanituli**. Info: Laine Rehkli, tel 5349 8525.

23. juunil Sulbis **jaanituli «Vanamuudu»** (vanad rahvalaulud- ja rahvamängud koos rahvamuusikutega).

Info: Maarika Rosenberg, tel 516 5751, maarika.rosenberg@gmail.com.

23. juunil Järvere pargis **jaanituli**. Info: Aimar Kreevald, tel 514 0594.

## Fotojaht

16. mail kell 12 algab Sõmerpalus valla fotojaht.

Huvilistel palume kokku panna 5–8liikmelise võistkonna ja registreerida end varakult noorsootöötaja juures.

Kogunemine on Sõmerpalu kooli juures, kus antakse edasised juhtnõuad. Kaasa võtke hea tuju, foto- ja USB-juhe. Parematele auhinnad! Registreerimine: kersti.karu.001@mail.ee, tel 525 3549.

## Euroopa päev

23. mail ootame huvilisi Osula kooli väikesesse saali tähistama Euroopa päeva.

Tegevust jagub kõigile. Kuni 12aastastele lastele toimub viktoriin Euroopa Liidu teemadel.

Noored Võrumaa ettevõtjad Romet Allas ja Elina Mürsepp jagavad oma kogemusi ning annavad nõu ideede teostamiseks.

Büroo Euroopa Noored tutvustab oma tegemisi. Võrumaa õpilasfirmad pakuvad oma toodangut. Toimuvad arutelud.

## Tervisepäev

24. mail toimub valla tervisepäev (kellaeg ja toimumiskoht selguvad mõne aja pärast). Info: Kersti Karu, tel 525 3549, kersti.karu.001@mail.ee.

## Laste- ja noortelaager

Algab eelregistreerimine laste- ja noortelaagrisse!

Toimumisaeg: 13.–18. juulini. Koht: Sulbi. Osalejate vanus: 12–16 aastat. Teema: ellujäämine metsas, kriisilukordades toimetulek.

Laagri korraldamist toetab Võrumaa partnerlus-kogu.

Info ja registreerimine: Kersti Karu, tel 525 3549, kersti.karu.001@mail.ee, Maarika Rosenberg, tel

## 9. mail kell 17 Roosu talu vabaajakeskuses Laupäevaõhtu laulu ja naljaga

- Ansambli Helin juubelikontsert,
- Sulbi külateatri «Vigased peigmehed»

Pärast eeskava on kõik oodatud kohvilauda! Priipääse naeratuse eest!

Info tel 5199 7981 (Airika), 516 5751 (Maarika)

516 5751, maarika.rosenberg@gmail.com.

## Noorele tegijale!

Kui tahad oma kodukandis arendada ja sisustada noortetuba, siis saad seda teha koostöös Kurenurme, Osula, Sõmerpalu ja Sulbi külaseltsiga.

Info: Kersti Karu, tel 525 3549, kersti.karu.001@mail.ee, Maarika Rosenberg, tel 516 5751, maarika.rosenberg@gmail.com.

**Kurenurme külaselts:** Laine Rehkli, tel 5349 8524, galinarehkli@hotmail.ee.

**Sulbi maarahva selts:** Reet Käär, tel 5620 8739,

reetkaar@gmail.com.  
**Sõmerpalu külaselts:** Aare Hollo, tel 506 3245, aare@spalu.werro.ee.  
**Osula külaselts:** Maret Soon, tel 5907 9222, maasikpalu@hotmail.ee.

## SÕMERPALU VALLAVALITSUS

### Kuulutused

Müüa **suhkur** 50kg kottides. Hind 625 krooni kott. Toome koju kätte. Tel 550 7500.

**Anni puhkemaja** Mõnus koht heaks olemiseks. Meie juures saab pidada mõnusaiaid saunaohtuid ja sünnipäevi. Majakesse mahub 12–15 inimest. Täpsem info [www.annipuhkemaja.ee](http://www.annipuhkemaja.ee), siim@annipuhkemaja.ee, tel 550 7500.

*Päikesekiired, kuu ja taevatähed su hauda valgustagu.*



Mälestame meie hulgast lahkunuid

**Vaike Orava**  
**Maria Jevpsihejeva**  
**Anna Liiber**  
**Toivo Kann**  
**Jekaterina Gerberg**

## Kirikuteated

*Meil on ju võimatu jätta rääkimata seda, mida me oleme näinud ja kuulnud. Ap.4:20*

### Jumalateenistused

3. mail kell 11 Urvaste kirikus. Aprillis lahkunute mälestamine, kaetud on armulaud. Kell 14.30 Sõmerpalu hooldekodus.

10. mail emadepäev jumalateenistus kell 11 Urvaste kirikus, kell 14 Heimtali kirikus, kell 16 Antsla palvemajas.

17. mail jumalateenistus kell 11 Urvaste kirikus, kell 14 Heimtali kirikus, kell 16 Antsla palvemajas.

21. mail kell 17 taevaminemispüha (rahvakeeli ristineljapäeva) jumalateenistus Urvaste kirikus.

24. mail kell 11 jumalateenistus Urvaste kirikus

31. mail 1. nelipüha jumalateenistus kell 11 Urvaste kirikus. Laulab koguduse naiskoor. Buss Urvastesse väljub Antsla kesklinnast kell 10. Pärast lastekaitsepäeva tähistamine kiriku pargis. Kell 14 jumalateenistus Kraavi kirikus.

1. juunil 2. nelipüha jumalateenistus kell 17 Antsla surnuaia kabelis.

### Muud teated

**Leerikursus** algab Urvaste kirikus 17. mail kell 12 pärast jumalateenistust ja lõpeb piduliku jumalateenistusega 19. juulil kell 11. Heimtali kiriku juures ootan leerilapsi 10. mail kell 14.45.

22. mail kell 18 on Urvaste kirikus kontsert sõpruskoguduselt Rootsist Barsebäckist. Pärast toimub kiriku pargis piknik.

23. mail on Urvaste kiriku kaitsepühakule märterpaavstile Urbanusele pühendatud päev: kell 7 on Urvaste surnuaial linnulaulu kuulamine, kell 8 hommikupalvus Urvaste kirikus, kell 10 orelipooltund, kell 8.15 kiriku pargis külalaa, õpitoad, üllatused. Korraldab Urvaste külade selts.

2. mail kell 9 Urvaste kiriku ümbruse koristustalgud. 8. mail kell 9 Urvaste surnuaia koristustalgud. Hauahooldusteenuse soovijail palun võtta ühendust koguduse õpetajaga tel 511 8271.

**ÜLLAR SALUMETS, Urvaste koguduse õpetaja**

Väljaandja: Sõmerpalu Vallavalitsus, Trükk: AS Võru Täht